

**กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
Management Process of School Administrators Affecting the Student Supporting System
Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office**

นภาพร พักมี* ดวงใจ ชนะสิทธิ์** อรพรรณ ตูจินดา***
Napaporn Fakmee* Duangjai Chanasid** Oraphan Toujinda***
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Master of Education Program in Educational Administration
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67–1.00 มีความเที่ยงของแบบสอบถามด้านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร เท่ากับ 0.99 และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการบังคับบัญชาหรือสั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการควบคุมและด้านการจัดองค์กร ตามลำดับ

2. ระดับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อ ตามลำดับ

3. กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการวางแผน (X_1) และด้านการประสานงาน (X_4) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 51.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.69 + 0.42 (X_1) + 0.22 (X_4)$

คำสำคัญ: กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aims to study: 1) the level of management process of school administrators; 2) the level of the student supporting system; and 3) management process of school administrators affecting the student supporting system. The sample was 317 administrators and teachers of under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, derived by

proportional stratified random sampling as distributed by school size. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the content validity between 0.67 - 1.00. The internal consistency reliability coefficients were 0.99 for management process of school administrators and 0.99 for the student supporting system. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The results of the research were as follows:

1. Overall, the level of quality management process of school administrators was at the highest level. These aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: commanding or command and coordinating were at the highest level.

2. Overall and in specific aspects, the student supporting system was at the highest level. The aspects were knowing individual student, student support and development, students' problem prevention and resolution, student screening, and student transfer.

3. The management process of school administrators in the aspects of planning (X_1) and coordinating (X_4) together predicted performance of the student supporting system (Y_{tot}) at the percentage of 51.80 with statistical significance level of .01 The regression analysis equation was $\hat{Y}_{tot} = 1.69 + 0.42 (X_1) + 0.22 (X_4)$

Keywords: Administrators' Management Process of School, The Student Supporting System, Primary Educational

บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกคนต้องปรับตัวให้ทันกับสถานะของสังคม การดูแลนักเรียนในการเข้าไปสู่สังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่นักเรียนยังไม่มีความพร้อม เป็นภาระที่ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการสื่อสารให้ความรู้ ส่งเสริมพัฒนา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน การดูแลนักเรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตต้องทำด้วยความเอาใจใส่ ความรัก ความเมตตาและความเข้าใจนักเรียนแต่ละคน (เพ็ญศรี นิติยา, 2551: 2) นอกจากรัฐและตัวระบบการศึกษาแล้ว ยังต้องอาศัยสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันทางสังคม พื้นฐานที่สำคัญ ประกอบกับหลักการในเรื่องการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในมิติด้านต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและตามมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษา ยังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: 3, 8)

ดังนั้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีจุดเริ่มต้นจากการพัฒนากระบวนการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสนใจใฝ่รู้ จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็น

เอกภาพในด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของรัฐบาล กระบวนการบริหารของผู้บริหาร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การอำนวยการ การควบคุมและการสั่งการ การจัดทีมงาน การจัด องค์การ และการวางแผน ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก คือมีความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการผลิต และความสามารถในการปรับตัว กระบวนการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การอำนวยการ การควบคุมและการสั่งการ การจัดทีมงาน การจัดองค์การ และการวางแผน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 70 (มนชนก พุ่มเพชร, 2559: 87)

นอกจากการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัญหาของสถานศึกษาในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญในการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนานักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสนองตอบเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาและหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีนโยบายเร่งด่วนให้สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหาร ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนมีการทำงานร่วมกัน นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนดให้มีโครงการจัดระบบและคุ้มครองสิทธิของเด็ก ตามกลยุทธ์การส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรในวัยเรียน ให้สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญและเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ในการดำเนินการเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์และความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เจริญเติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

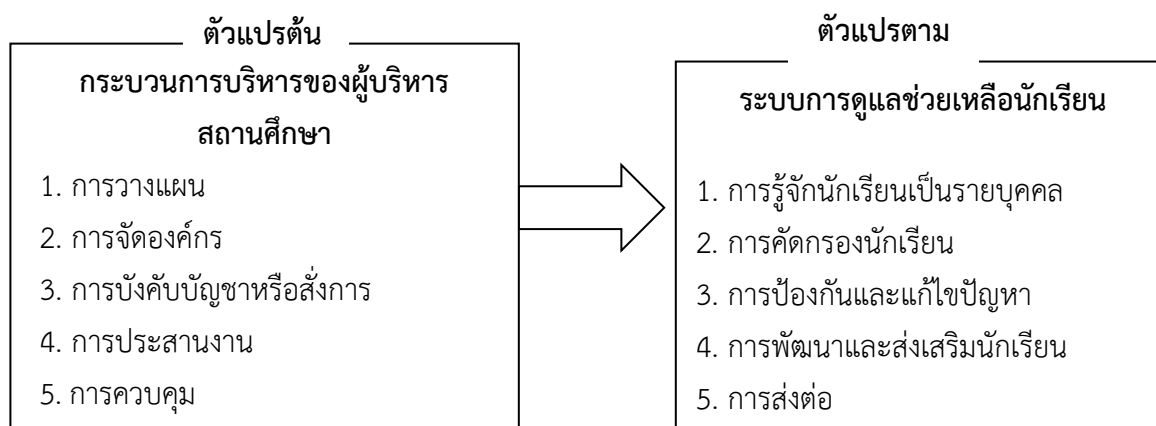
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. เพื่อศึกษาระดับของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรต้นคือกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารทางการวิจัยจากหน่วยงาน นักวิชาการ และนักวิจัย ประกอบด้วยแนวคิดของมนชนก พุ่มเพชร (2559: 5), วาสนา โพธิ์อ่อง (2559: 6), Henry Fayol (1841-1925) อ้างถึงในอดุลย์ กองสัมฤทธิ์, 2557: 19) O'Donnell (1972: 26), Gregg (1967 อ้างถึงใน มนชนก พุ่มเพชร, 2559: 26), Gulick & Urwick (1973 อ้างถึงใน จอมพงศ์ มงคลวานิช, 2555: 38-40) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การบังคับบัญชาหรือสั่งการ 4) การประสานงาน และ 5) การควบคุม และงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อาศัยแนวความคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 18) มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ จากแนวคิดทฤษฎีและการศึกษาวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,790 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 104 คน ครูจำนวน 1,687 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607- 610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2551: 179) ได้จำนวน 317 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sample) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน

ขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้ผู้บริหารจำนวน 18 คน และครูจำนวน 299 คน รวมทั้งสิ้น 317 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การบังคับบัญชาหรือสั่งการ 4) การประสานงานและ 5) การควบคุม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5) การส่งต่อ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชาหรือสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม และการอำนวยการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีการตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา (Content Validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้ กระทั่งคำถามกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 ข้อ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 74 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (1970: 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานันท์, 2551: 156) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร เท่ากับ 0.99 และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.99

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์ระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างระดับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2562: 363) และ 4) การวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการบังคับบัญชาหรือสั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการควบคุม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดองค์กรตามลำดับ

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย อันดับแรก คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อตามลำดับ

3. การวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.518 ซึ่งแสดงว่าด้านการวางแผน และด้านการประสานงานส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสามารถทำนายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 51.80

อภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนเป็นกระบวนการที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารทุกระดับต้องมีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางเพื่อบังคับสู่ผลสำเร็จที่คาดหวังในอนาคต โรงเรียนต่าง ๆ ได้บริหารโรงเรียนด้วยรูปแบบกระบวนการบริหารที่เป็นระบบและมีคุณภาพทั้งองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของพนวนา พัฒนาอุดมสินคำ (2557: 126) ได้ศึกษารูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวประกอบของกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 10 ตัวประกอบ ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน การควบคุม การจัดงบประมาณการเงิน การเสนอรายงาน และประเมินผลและคุณภาพการศึกษา 2) รูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นมีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนชนก พุ่มเพชร (2559: 87) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการบริหารของผู้บริหาร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กระบวนการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การอำนวยการ การควบคุมและการสั่งการ การจัดทีมงาน การจัดองค์การ และการวางแผน

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็วทั้งทางการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏผลเช่นกันเป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ปัญหาโรคระบาด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อให้การดูแลเป็นไปอย่างทั่วถึงจึงพัฒนาการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตาต่อศิษย์และเสริมสร้างความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโต งดงามเป็นบุคคลที่มีค่าของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌปภัช รุ่งโรจน์ (2553: 108-109) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวากร อาจหาญ (2558: 102-105) ได้ทำการศึกษาการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลางอยู่ระดับมาก 2) คุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลางอยู่ในระดับดีมาก 3) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง โดยร่วมกันทำนายนได้ ร้อยละ 52.60 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงตามอิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการประสานงาน เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอภิปรายความผันแปรของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.518 ซึ่งแสดงว่าด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสามารถทำนายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 51.80 โดยอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านการวางแผนมีอิทธิพลต่อกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีการวางแผนที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนนโยบาย และตามเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม จัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นประจำทุกปี และมีการกำกับติดตามควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยมีการปรับเปลี่ยนแผนงานให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้ตลอดเวลาและทุกสถานการณ์ มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเหมาะสมเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา โพธิ์อ่อง (2559: 118) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การตัดสินใจ การดำเนินงาน กระบวนการวางแผน และการประเมินผล 2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไข ปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การดำเนินงาน การประเมินผล กระบวนการวางแผนและการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 52.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านการประสานงานมีอิทธิพลต่อกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการประสานงานเป็นการประสานกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสพบปะประชุมหารือกัน ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการประสานงานจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2562: 182) กล่าวว่า การประสานงาน เป็นการจัดระเบียบการทำงานและการติดต่อกันเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมมือปฏิบัติการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ไม่ทำงานซ้อนกัน ขัดแย้งกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นอย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของดุขฎี ศรีจำปา (2557: 111) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารด้านการมีความคิดริเริ่ม และการประสานงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ อินทร์น้อย (2553: 104) ได้ศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารทั้ง 7 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) กระบวนการบริหารทั้ง 7 ด้าน โดยรวมมีระดับความสัมพันธ์สูงและมีทิศทางความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r เท่ากับ 0.710) และ 4) กระบวนการบริหารด้านการรายงาน ด้านการจัดงบประมาณ และ ด้านการประสานงาน โดยรวมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนได้ (ร้อยละ 50.30) โดยมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (ร้อยละ 28.81) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับมธุรีน แผลงจันทิก (2554: 25) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 สรุปว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว เพื่อการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ปัญหา และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556: 93-100) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า 1) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 5) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 6) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการรู้จักนักเรียนรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 8) ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของตนเองได้

1.2 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านจิตวิทยา การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อช่วยในการป้องกันลดความเสี่ยงและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น การใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมกีฬาในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ อินทร์น้อย. (2553). กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักการแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ.

- (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2562). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณปภัช รุ่งโรจน์ (2553). การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดุขฎี ศรีจำปา. (2557). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ทิวากร อางหาญ. (2558). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ นักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา สำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พันวนา พัฒนาอุดมสินคำ. (2557). รูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนา การศึกษา สำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- มนชนก พุ่มเพชร. (2559). กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วาสนา โพธิ์อ่อง. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2562). องค์การและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์, บจก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่ม ส่งเสริมการจัดการศึกษา. ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2563, <https://www.obec.go.th/archives/119865>.

-
- _____ (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อดุลย์ กองสัมพันธ์. (2557). การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. ค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เอกการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.